*לתרוצי סוגיא עבידא הבא לסמוך עילויה הוא דעבידא וסמיך עליה(א): טמאין מדרס ואין יוצאין בהן בשבת ואין נכנסין בהן לעזרה: תני תנא קמיה דר' יוחנן נכנסין בהן לעזרה א"ל אני שונה אשה חולצת בו ואת אמרת נכנסין? תני אין נכנסין בהן לעזרה: לוקטמין טהורה: מאי לוקטמין אמר ר' אבהו *חמרא דאכפא *רבא בר פפא אמר קשירי רבא בר רב הונא אמר *פרמי:

מתני' הבנים יוצאין בקשרים ובני מלכים בזוגין וכל אדם אלא שדברו חכמים בהווה:

גמ' מאי קשרים? אמר אדא מרי אמר רב נחמן בר ברוך אמר רב אשי בר אבין אמר רב יהודה: קשורי פואה. אמר אביי *אמרה לי אם תלתא מוקמי, חמשה מסו, שבעה, אפילו לכשפים מעלי, אמר רב אחא בר יעקב והוא דלא חזי ליה שמשא וסיהרא ולא חזי מיטרא ולא שמיע ליה קול ברזלא וקל תרנגולתא וקל ניגרי. אמר רב נחמן בר יצחק *נפל פותא בבירא. מאי איריא בנים, אפי' בנות נמי, מאי איריא קטנים אפי' גדולים נמי? אלא מאי קשרים כי הא דאמר אבין בר הונא א"ר חמא בר גוריא בן שיש לו(ב) געגועין על אביו נוטל רצועה ממנעל של ימין וקושר לו בשמאלו אמר רב נחמן בר יצחק וסימניך תפילין, והילופא סכנתא. אמר אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא סחופי כסא אטיבורי בשבתא שפיר דמי ואמר אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא מותר לסוך שמן ומלח בשבת כי הא דרב הונא מבי רב, ורב מבי ר' חייא, ור' חייא מבי רבי, כי הוו מיבסמי מייתי משחא ומילחא ושיפי להו לגוייתא דידייהו וגוייתא דכרעייהו ואמרי "כי היכי דציל הא מישחא ליציל חמריה דפלניא בר פלניתא", ואי לא, מייתי שיעא דדנא ושרי ליה במיא ואמר "כי היכי דליציל האי שיעא ליציל חמריה דפלניא בר פלניתא". ואמר אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא מותר לחנק בשבת, ואמר אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא *לפופי ינוקא בשבתא שפיר דמי. רב פפא מתני בנים רב זביד מתני בן: רב פפא מתני בנים ותרוייהו מתני להו באבין בר הונא, רב זביד מתני בן: קמייתא מתני באבין בר הונא והאי מתני לה ברבה בר בר חנה דאמר *רבה בר בר חנה לפופי ינוקא בשבתא שפיר דמי. אמר אביי אמרה לי אם כל מנייני בשמא דאימא וכל קטרי בשמאלא. ואמר אביי אמרה לי אם כל מנייני דמפרשי כדמפרשי, ודלא מפרשי, ארבעין וחד זימני. ת"ר יוצאין באבן תקומה בשבת, משום ר"מ אמרו *אף במשקל אבן תקומה ולא שהפילה אלא שמא תפיל, ולא שעיברה, אלא שמא תתעבר ותפיל. אמר רב יימר בר שלמיא משמיה דאביי והוא דאיכוון ואיתקל. בעי אביי משקל דמשקל מאי? תיקו. ואמר אביי אמרה לי אם לאשתא בת יומא לישקול זוזא חיוורא וליזיל למלחתא וליתקול מתקליה מילחא ולצייריה בחללא דבי צואר בניירא ברקא, ואי לא, ליתוב אפרשת דרכים וכי חזי שומשמנא גמלא דדרי מידי לישקליה ולישדייה בגובתא דנחשא וליסתמיה באברא וליחתמי בשיתין גושפנקי ולברזוליה ולידדיה ולימא ליה: "טעונך עלי וטעונאי עלך". אמר ליה רב אחא בריה דרב הונא לרב אשי ודילמא איניש אשכחיה ואיפסק ביה? אלא לימא ליה "טעונאי וטעונך עלך". ואי לא לישקול כוזא חדתא וליזיל לנהרא ולימא ליה "נהרא נהרא אוזפן כוזא דמיא לאורחא דאיקלע לי" וליהדר שב זימני על רישיה ולשדיין לאחוריה ולימא ליה "נהרא נהרא שקול מיא דיהבת לי, דאורחא דאיקלע לי, ביומיה אתא וביומיה אזל". אמר רב הונא לאשתא

קישורי · פי' הקונטרס אשקצ"ש והקשה בקונטרס ור"י תירץ דכיון שאינם עשויים אלא ללכת דרך העברה בטיט אינו טמא מדרס ובערוך* פירש דקישורי הייתו אשקצ"ש שעושין הליצני והן גבוהין מאד ואינן אלא לרקד עליהן ולא להילוך עבידי:

בני

לפרוצי סוגיא · לתקן פסיעותיו ולזקוף קומה מפני שרגליו ושוקיו רותתות ולא לסמיכת כל גופו: **אני שונה אשה חולצת בהן** · אלמא כעל קרקע ביה: **חמרא דאכפא** · חמור הגיסא בכתפיים הליצנים עושין אותו ונראה כמי שרוכב עליו ובמקומנו נקרא אורדפיס"א: **קישורי** · אשקצ"ש שמהלכין בהם במקום טיט וקשיא לי נהי דטהורין מטומאת מגע דפשוטי כלי עץ נינהו אבל מן המדרס למה טהורין: **פרמי** · טלמוסא הקשורה על הפרצוף להבעית הבנים קטנים: **מתני' בקשרים** · מפרש בגמרא: **בזוגין** · אשקליט"ש של זהב לנוי: **גמ' פואה מרי** · כך שמו: **קשרי פואה** · גרנצ"א קושרים בקשרים ותולין בצואר לרפואה ולא ידעתי לאיזה חולי: **מוקמי** · מעמידין החולי שלא יגדל: **ס'** · קשרים: **מסו** · מתרפאין: **נגרי** · פסיעות: **נפל פותא בבירא** · נפל רפואת הפואה בבור דאין אדם זוהר בכל אלו: **מאי איריא בנים** · לרב יהודה פריך אי קישורין דמתני' לרפואת חולי נינהו מאי איריא בנים: **געגועין** · ברמור"ש מגעגע עליו ואינו יכול ליפרד ממנו ורפואה זו לא שייכא בנקבות שאין האב מחבבן כל כך שמתחילתן יהיו מגעגעין עליו: **תפילין** · שיד ימינו קושרתו לשמאלו זהו סימן לגירסא: **סכנתא** · שמגעגע יותר מדאי: **סחופי כסא** · כוס שיש בו הבל כגון שעירו ממנו מים חמין וכופהו על הטיבור למי שחש במעיו ואוחז הכוס את הבשר ומושך אליו את המעיים ומושיבן במקומן: **לסוך** · בכפות ידיו ורגליו: **דרב הונא מבי רב** · שהיה בא מבי רב שהוא רבו וכן רב מבי ר' חייא ור' חייא מבי רבי: **מבסמי** · שכורין, שהיו משקין את התלמידים, ואנו מפני שחשובין הן היו עושין להן דבר להפג את יינן: **לגוייתא דידייהו** · תוכי ידיהם דהיינו כף: **דליצל** · שהולך ונעשה צלול כל שעה מחום הבשר: **שיעא דדנא** · מגופת החבית: **דליצל האי שיעא** · מחמת המים: **ליחנק** · מי שנפרקה חוליא של מפרקת צוארו(ג) וטפלת בגרונו תולין אותו בראשו שיהא צוארו כפשוטו ודומה לחניקה: **לפופי** · לכורכו בבגדים וקושרו בחגורה רחבה ומתיישבין פרקי אבריו שהן רכין ונשמטין בחבלי הלידה וקורין אינמלוי"ר בלע"ז: **מתני בנים** · שתי שמועות דאיירי בקטנים היה שונה בשם רבי (*אבא) בר הונא משמיה דרב חמא בר גוריא: **בן** · חדא שמעתא דאיירי בקטן מתני בשמיה: **תרוייהו** · געגועין ולפופי: **כל מנייני** · כל לחשים ומפני שכופלין אותן יש ג' פעמים ויש יותר קרי להו מנייני: **בשמא דאמא** · פלוני בן פלונית: **דמיפרשי** · כל לחשים שמפורש מניין כמה פעמים שיאמרו ויכפלו אותו: **כדמפרשי** · טופלין אותו כפי מניינו, ודלא מיפרשי בהם, סתם כפילתן ארבעין ואחד זימנין: **אבן תקומה** · אבן שטשאות אותה נשים עוברות שלא יפילו וקורין לה קוטאנ"א בלע"ז: **במשקל** · שום דבר ששקלוהו כנגדה: **ולא שהפילה** · ולא תאמר שלא התירו לצאת בה אלא לאשה שטבעה להפיל עוברה שהפילה כבר עובר אחר: **ולא שעיברה** · שידוע לה שהיא מעוברת: **והוא דאיכוון ואתקל** · שנמלא החפץ מאליו למשקל האבן ולא שחיסרו ממנו או הוסיפו עליו לכוונו: **בת יומא** · שאחזתו בכל יום: **זוזא חיוורא** · צרוף וחדש: **למלחתא** · למקום שריפת המים שעושין נגרים על שפת הים להמשיך מים לבריכות רחבות העשויות לכך וכשנתמלאו סותם החריצין והשמש שורף את המים שמלוחין הן ונעשה מלח: **בחללא דבי צוארו** · תחת גרונו כנגד מפתחי חלוקו לשון רבינו הלוי: **ניירא ברקא** · *ניירא של שער: **פרשת דרכים** · מקום ששני דרכים מתפרשים: **שומשמנא גמלא** · נמלה גדולה*: **דדרי מידי** · שטוען כלום: **לישקליה** · לשומשמנא: **בגובתא דנחשא** · כמין קנה של נחשת: **ולסתמיה באברא** · יסתום פיה בעופרת: **גושפנקי** · חותמות ולאו דוקא שיתין נקט ולאו דוקא חותמות של צורה אלא סתימות הרבה זו על זו שטוח על העופרת וטוח זפת וטוח טיט: **ולברזוליה** · ינענענו: **ולידדיה** · ישאנו: **ולימא ליה** · לשומשמנא: **טעונך עלי** · מה שהיית טוען אשאנו: **וטעונאי** · החולי שלי: **איניש אשכחיה ואיפסק ביה** · חולי כזה שזה טוען וכי אמר ליה טעונך עלי זהו חולי של חברו: **כוזא חדתא** · כלי חרס קטן חדש: **אוזפן** · הלוני: **ולידרי' ז' זימני אדישיה** · יקיפנו סביבות ראשו: לאשתא

עין משפט נר מצוה

פג א ב ג מיי' פי"ט מהל' שבת הלכה יז סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן שא סעיף כ:

פד ד מיי' פכ"א מהל' שבת הל' לא סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שכח סעיף מ וסעי' מג:

פה ה מיי' שם הל' כג טוש"ע שם סעי' מא:

פו ו מיי' פכ"ח שם הלכה לא:

פז ח ט מיי' פי"ט שם הלכה יד סמג שם טוש"ע א"ח סימן שג סעיף כד:

[ערך לוקטמין]

[וע"ע תוספות מנחות לא: ד"ה שידם]

[פרמאי פי' חתיכה של בגד שקושרין לזקנים על פיהם למען רירם מפני ששפתותיהן מתרפטות ערוך ערך לוקטמין וע"ע בערוך ערך פרמא]

[פי' שמחבלין איבריו כמו ויתחבר תרגומו ולפוף ערוך]

מסורת הש"ס

[תרגום של ובמישור ובתרגומא ופי' בערוך ערך פרן]

גי' ספרים רפואה וכ"ה בר"יף

[קדושין לג: ושם]

[ברכות נו.]

[לקמן קמז: פ"ש]

[צ"ל אבין]

רבינו חננאל

הכתיתין וסוגלא הובה מרגלא זבין מתקבצין באותה החקיקה ולא יהו מצערין אותו בארכובותיו אמר אביי טמא טומאת מת מפני שיש בו בית קבול והוי כלי · רבא אמר אף טמא מדרס כמו עגלה של קטן יוצאין בהן בשבת כי אינם (משא וכלים הם) [משתמשים] תני תנא קמיה דרבי יוחנן נכנסין בהן לעזרה כלומר אינם מגדל כי אסור אדם ליכנס במגדל בעזרה כדתנן (ברכות נד') לא יכנס אדם להר הבית במקל ובמנעלו כו' א"ל אני שונה אשה חולצת במגדל של עץ ואתה שונה נכנסין תני אין נכנסין: לוקטמין חמרא דאכפי · בידם מי שידיו קצוצות עושין לו יד של עץ ונקרא חמרא דאכפי: פרמי פי' פרמו יש מי שאומרים חתיכה של בגד שקושרין לזקנים* ששפתותיהן מתרפטות: קשרים קשרי פואה משום רפואה · בן שיש לו געגועין על אביו, יש מי שאומרים כי כשיגדל עצב הבן במיתת אביו נוטל רצועה ממנעל אביו הימין וקושרה בשמאל הבן ואומרים שמשקים לבו ואם יחליף אומרים שהוא סכנה וסימנך תפילין והן של היד השמאל: **סחופי** כסא אטיבורא · פי' אם בולט טיבורו של אדם בחוץ ממעיו או אם ניקב מניחין שם [כוס] קטן על טיבורו כדי שלא יבלוט ויתבקע ומניחין אותו עד שיתרפא הא דשרו לבסימא לסוך מלח ושמן לברעייהו פשוטה היא פי' לחנק פי' לפופי ינוקא אבן תקומה פי' אומרים כי יש אבן ידועה כשהיא תלויה על אשה הרה אינה מפלת וגם המשקל שכנגד אותו האבן מועלת ומותר לצאת בהן בשבת אבל

*) עי' בגליון כתב הערוך וכ"ה בה"ג בשם רבינו ·

הגהות הב"ח

(א) גמ' כסא וסמוכות שלו טמאין מדרס: (ב) שם בן שיש לו געגועין: (ג) רש"י ד"ה ליחנק וכו' צוארו כ"כ פ"א או נפלה לו ערלת הגרון וטפל בגרונו וכו':

גליון הש"ס

תוס' ד"ה קישורי וכו' אינו טמא מדרס · עיין מנחות דף לא ע"א תוספות ד"ה שידם:

בלשון ארמית אומר לכל דבר גדול גמלא · הרמב"ם בפי' המשנה כלאים פ"ג מ"ב

רב נסים גאון

ובמנעלו : **רב** פפא מתני בנים תרוייהו · כלומר שהיה שונה הראשונה בן שיש לו געגועין על אביו וגו' האחרת לפופי משום אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא והיה רב זביד שונה עמו בשמועה ראשונה בן שיש לו געגועין על אביו וחלוק עליו בשמועה שניה לפופי ינוקא והיה רב זביד אומרה משם רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ולפי שהיתה השמועה הראשונה בן שיש לו געגועין על אביו והשניה לפופי ינוקא יאמר על שניהם מתני בנים וזה הוא פירושם והוקקתי לכותבו הנה מפני שראיתיו קשה לתלמידים וביארתיו כדי שיתגלה לכל: סליק פרק במה אשה

נושא כללי (דף סז.)

רפואות - הערה: [illegible]

נושא

ב' פירושים

ז - "קשרים" דקתני במתני'

מבנה

אם - עדות

[illegible]

מבנה

מימרות של אבין בר הונא א"ר חמא בר גוריא

סימן זה מיועד לקטע הענייני בהמשך הגמ'

"מייתי" - התנוונות [illegible]

נושא

אבן תקומה - נגד הפלה

מבנה

שמות מחלות ובדו'

רפואות חילופיות

(*א) הערה: סוגריים אלו אינם לשם דילוג אלא לבודד קטע שעוסק בשמות

(*) 3-סוגי אשתא